

Fries in het bestuurlijk verkeer Opsterland 2017

De ried fan de Gemeente Opsterlân,

sjoen hawwend it foarstel fan it kolleezje fan boargemaster en wethâlders fan 28 novimber 2017,

mei it each op it bepaalde yn kêst 5 lid 1 fan de Wet gebrûk Fryske taal,

yn acht naam hawwend dat de offisjele talen yn de provinsje Fryslân it Frysk en it Nederlânsk binne en dat der ferlet is fan in feroardering dy't it brûken fan de Fryske taal regelet, sawol yn it skriftlik as yn it mûnling ferkear fan de Gemeente Opsterlân,

beslút fêst te stellen de feroardering Frysk yn it bestjoerlik ferkear Opsterlân 2017:

De raad van de Gemeente Opsterland,

gelezen het voorstel van het college van burgemeester en wethouders d.d. 28 november 2017,

gelet op het bepaalde in artikel 5.1 van de Wet Gebruik Friese Taal,

overwegende dat de officiële talen in de provincie Fryslân het Fries en het Nederlands zijn en dat er een verordening nodig is die het gebruik van de Friese taal regelt, zowel in het schriftelijke als in het mondelinge verkeer van de Gemeente Opsterland;

besluit vast te stellen de verordening Fries in het bestuurlijk verkeer Opsterland 2017:

Kêst 1: Begrypsbepalingen

Yn dizze feroardering wurdt ferstien ûnder:

1. bestjoersorganen: de ried, it kolleezje fan boargemaster en wethâlders en de boargemaster. Hjirûnder falle by gefolch ek de persoanen dy't ûnder harren ferantwurdlikens wurkje;
2. dûbeltaligens: it tagelyk brûken fan de Nederlânske en de Fryske taal;
3. twataligens: bewuste kar foar de iene of de oare taal; óf it Nederlânsk, óf it Frysk.

Artikel 1: Begripsbepalingen

In deze verordening wordt verstaan onder:

1. *bestuursorganen: de raad, het college van burgemeester en wethouders en de burgemeester. Hieronder vallen diensgevolge ook de personen die onder hun verantwoordelijkheid werkzaam zijn;*
2. *dubbeltaligheid: het tegelijkertijd gebruiken van de Nederlandse en de Friese taal;*
3. *tweetaligheid: bewuste keuze voor de ene of de andere taal; óf het Nederlands, óf het Fries.*

Kêst 2: Taalkar

1. Elkenien kin de Fryske of de Nederlânske taal brûke yn it mûnling en skriftlik ferkear mei bestjoersorganen fan de Gemeente Opsterlân.
2. De bestjoersorganen kieze yn begjinsel foar twataligens.
3. By de taalkar yn in spesifike sitewaasje gean de bestjoersorganen út fan it stribjen om de posysje fan de Fryske taal yn harren wurkgebiet te fersterkjen.

Artikel 2: Taalkeuze

1. *Iedereen kan de Friese of de Nederlandse taal gebruiken in het mondeling en schriftelijk verkeer met bestuursorganen van de Gemeente Opsterland.*
2. *De bestuursorganen kiezen in beginsel voor tweetaligheid.*
3. *Bij de taalkeuze in een specifieke situatie gaan de bestuursorganen uit van het streven de positie van de Friese taal in hun werkgebied te versterken.*

Kêst 3: Skriftlik ferkear

1. Of it moat wêze dat it gebrûk fan de Nederlânske of Fryske taal foarskreaun is, oars binne bestjoersorganen frij yn de kar oft hja in skriftlik stik opstelle yn de Fryske taal, de Nederlânske taal, of yn beide talen.

2. De taalkar yn in troch bestjoersorganen ûntfongen stik is bepalend foar de taalkar fan de troch of út namme fan harren op te stellen korrespondinsje.
3. It kolleezje fan boargemaster en wethâlders stimulearret dat troch har of ûnder har ferantwurdlikens opstelde stikken en stikken rjochte oan de gemeenteried yn de Fryske taal opsteld wurde as soks troch aard en/of ynhâld fan dy stikken winsklik en/of mooglik is.

Artikel 3: Schriftelijk verkeer

1. *Tenzij het gebruik van de Nederlandse of de Friese taal voorgeschreven is, zijn bestuursorganen vrij in de keuze of zij een schriftelijk stuk opstellen in de Friese taal, de Nederlandse taal, of in beide talen.*
2. *De taalkeuze in een door bestuursorganen ontvangen stuk is bepalend voor de taalkeuze van de door of namens hen op te stellen correspondentie.*
3. *Het college van burgemeester en wethouders stimuleert dat door hen of onder hun verantwoordelijkheid opgestelde stukken en stukken gericht aan de gemeenteraad in de Friese taal worden opgesteld als dat door aard en/of inhoud van die stukken wenselijk en/of mogelijk is.*

Kêst 4: Oersetregeling

1. Mei behâld fan iennich wetlik foarskrift dat dêr in beheining oan jout, jouwe bestjoersorganen op fersyk in oersetting yn de Nederlânske of de Fryske taal.
2. De oersettingen wurde fergees levere.
3. Yn it gefal fan ynterpretaasjeferskillen is de tekst yn it oarspronklike stik beskiedend.

Artikel 4: Vertaalregeling

1. *Behoudens enig wettelijk voorschrift waarmee dit wordt beperkt, geven bestuursorganen op verzoek een vertaling in de Nederlandse of de Friese taal.*
2. *De vertalingen worden gratis geleverd.*
3. *In het geval van interpretatieverschillen geeft de tekst in het oorspronkelijke stuk de doorslag.*

Kêst 5: Mûnling ferkear

By klantkontakten is de taalkar fan de klant liedend. Dit jildt yn it bysûnder foar klantkontakten fia de telefoan of oan de baalje. Klanten binne frij om Frysk of Nederlânsk te praten.

Artikel 5: Mondeling verkeer

Bij klantcontacten is de taalkeuze van de klant liedend. Dit geldt in het bijzonder voor klantcontacten via de telefoon of aan de balie. Klanten zijn vrij om Fries dan wel Nederlands te spreken.

Kêst 6: Beliedsplan

De Gemeente Opsterlân leit it ramt fan it belied oangeande de Fryske taal en kultuer fêst yn in beliedsplan, wêrmei't rjocht dien wurdt oan it bepaalde yn kêst 5 lid 2 fan de Wet gebrûk Fryske taal.

Artikel 6: Beleidsplan

De Gemeente Opsterland legt het kader van het beleid aangaande de Friese taal en cultuur vast in een beleidsplan, waarmee recht gedaan wordt aan het bepaalde in artikel 5 lid 2 van de Wet gebruik Friese taal.

Kêst 7: Ridlikheidsklausule

Yn bysûndere omstannichheden wêrby't de tapassing fan dizze feroardering nei de miening fan in bestjoersorgaan ta ûnridlikens laat, kin it bestjoersorgaan motivearre ôfwike fan it bepaalde yn dizze feroardering.

Artikel 7: Hardheidsclausule

In bijzondere omstandigheden waarbij de toepassing van deze verordening naar de mening van een bestuursorgaan tot onredelijkheid leidt, kan het bestuursorgaan gemotiveerd afwijken van het bepaalde in deze verordening.

Kêst 8: Slotbepalingen

1. Dizze feroardering giet yn op 1 febrewaris 2018.
2. Dizze feroardering kin oanhelle wurde as 'Feroardering Frysk yn it bestjoerlik ferkear Opsterlân 2017'.

Artikel 8: Slotbepalingen

1. *Deze verordening gaat in op 1 februari 2018.*

2. *Deze verordening kan aangehaald worden als 'Verordening Fries in het bestuurlijk verkeer Opsterland 2017'.*

Sa fêststeld yn de iepenbiere gearkomste fan de ried fan de Gemeente Opsterlân fan 15 jannewaris 2018.

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering van de raad van de Gemeente Opsterland van 15 januari 2018.

*De griffier,
Ieke Zwart*

*De foarsitter,
Ellen van Selm*

Taljochting

Toelichting

- **Algemiene taljochting**
Mei it ynfieren fan de Wet gebrûk Fryske taal binne de mooglikheden foar it brûken fan it Frysk yn it (formele) rjochtsferkear en it (formele) bestjoerlik ferkear fersterke. De wet bepaalt yn kêst 2 dat it Frysk en it Nederlânsk oanmurken wurde as de twa offisjele talen fan de provinsje Fryslân.
- **Algemene toelichting**
Met de invoering van de Wet gebruik Friese taal zijn de mogelijkheden voor het gebruik van het Fries in het (formele) rechtsverkeer en het (formele) bestuurlijke verkeer versterkt. De wet bepaalt in artikel 2 dat het Fries en het Nederlands aangemerkt worden als de twee officiële talen van de provincie Fryslân.
- **Frysk as minderheidstaal yn Europeesk perspektyf**
ferskate ynternasjonale ferdraggen is de posysje fan de Friezen en it Frysk as offisjele taal erkend. Nederlân hat earst it Europeesk Hânfêst foar regionale talen of talen fan minderheden (Trb. 1993, 1 en 199; 1998, 20) oannaam. Mei dat Hânfêst hat it Nederlânske regear him ferplichte om it Frysk as twadde offisjele taal yn de provinsje Fryslân te befoarderjen en yn stân te hâlden. It Hânfêst is foar Nederlân op 1 maart 1998 yngong. Boppedat hat Nederlân op 16 febrewaris 2005 it Ramtferdrach oangeande de beskerming fan nasjonale minderheden (Trb. 1995, 73 en 197) ratifisearre. Dat ferdrach is foar ús lân yngong op 1 juny 2005. By it goedkarren fan it wetsútstel ta ratifikaasje fan dat ferdrach binne regear en parlemint oerienkaam dat it Ramtferdrach allinnich fan tapassing wêze sil op de Friezen yn Nederlân. De Wet gebrûk Fryske taal beheint him (dêrom) inkeld ta it Frysk en it Nederlânsk. De feroardering beheint him ek ta dy beide offisjele talen.
- **Fries als minderheidstaal in Europees perspectief**
In verschillende internationale verdragen is de positie van de Friezen en het Fries als officiële taal erkend. Nederland heeft eerst het Europees Handvest voor regionale talen of talen van minderheden (Trb. 1993, 1 en 199; 1998, 20) aangenomen. Met dat Handvest heeft de Nederlandse regering zich verplicht om het Fries als tweede officiële taal in de provincie Fryslân te bevorderen en in stand te houden. Het Handvest is voor Nederland op 1 maart 1998 in werking getreden. Bovendien heeft Nederland op 16 februari 2005 het Kaderverdrag inzake de bescherming van nationale minderheden (Trb. 1995, 73 en 197) geratificeerd. Dat verdrag is voor ons land in werking getreden op 1 juni 2005. Bij goedkeuring van het wetsvoorstel tot ratificatie van dat verdrag zijn regering en parlement overeengekomen dat het Kaderverdrag alleen van toepassing zal zijn op de Friezen in Nederland. De Wet gebruik Friese taal beperkt zich (derhalve) enkel tot het Fries en het Nederlands. Ook de verordening beperkt zich tot deze twee officiële talen.

- **Feroardering en beliedsplan**
De Wet gebrûk Fryske taal skriuwt foar dat de yn de provinsje Fryslân fêstige bestjoersorganen dy't net ta de sintrale oerheid hearre¹, regels opstelle oer it brûken fan de Fryske taal yn skriftlike stikken en yn it mûnling ferkear (meielkoar: 'it bestjoerlik ferkear'). Yn dy regels moatte yn alle gefallen bepalingen stean dy't rjochte binne op it fersterkjen fan de posysje fan de Fryske taal binnen it wurkgebiet fan it oanbelangjende bestjoersorgaan (kêst 5 lid 1 fan de wet). Foar bestjoersorganen fan gemeenten wurde dy regels by feroardering fêststeld. Dêrneist moatte de bestjoersorganen in beliedsplan opstelle oer it brûken fan de Fryske taal (kêst 5 lid 2 fan de wet).

- **Verordening en beleidsplan**
De Wet gebruik Friese taal schrijft voor dat de in de provincie Fryslân gevestigde bestuursorganen die niet tot de centrale overheid behoren², regels opstellen over het gebruik van de Friese taal in schriftelijke stukken in in het mondeling verkeer (tezamen: 'het bestuurlijk verkeer'). De regels moeten in ieder geval bepalingen bevatten die gericht zijn op het versterken van de positie van de Friese taal binnen het werkgebied van het betreffende bestuursorgaan (artikel 5 lid 1 van de wet). Voor bestuursorganen van gemeenten worden die regels bij verordening vastgesteld. Daarnaast moeten de bestuursorganen een beleidsplan opstellen over het gebruik van de Friese taal (artikel 5 lid 2 van de wet).

1) Utsein de gemeenten Flylân, It Amelân, Skylge, Skiermûntseach en Weststellingwerf (kêst 5 lid 3 fan de wet).

2) Met uitzondering van de gemeenten Vlieland, Ameland, Terschelling, Schiermonnikoog en Weststellingwerf (artikel 5 lid 3 van de wet).